

секторі споживачів їх змішування щодо виробників або осіб, що надають послуги» (п. 11.2.1) [3]. Зокрема, в одній із господарських справ було вказано: аналізуючи спорідненість товарів, експерт встановив, що товари за свідоцтвами України № 96774 (торговельна марка «Я+Сім'я») та № 98774 (торговельна марка «МОЯ СЕМЬЯ») є однорідними, виготовляються з однакової сировини, мають однакове коло споживачів та канали розповсюдження, а тому суди обґрунтовано погодились з висновком експерта про те, що є загроза введення в оману споживачів [9].

Висновки. Питання перевірки схожості торгової марки із позначеннями, які вже зареєстровані

ні чи подані на реєстрацію, зумовлено необхідністю захищення інтересів їх власників. Адже репутація особи, яка отримала права на торговельну марку раніше, часто може бути об'єктом зловживань з боку осіб, які намагаються зареєструвати марку пізніше. Це дозволить підприємцю без значних зусиль та витрат вийти на ринок, якщо раніше зареєстрована марка чи позначення, яке подано на реєстрацію, користується високою популярністю у споживачів. Ось чому в процесі реєстрації прав на торговельну марку надзвичайно важливу роль відіграє перевірка відсутності схожих позначень між собою, що може привести до їх сплутування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-XII – Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
2. Правила складання і подання заяви на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : Наказ від 28 липня 1995 р. № 116 – Держпатент України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95>.
3. Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заяви на знак для товарів і послуг : Наказ від 7 квітня 2014 р. № 91 – Державне підприємство «Український інститут промислової власності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uipv.org/i_upload/file/metod-rek-tm-08022016.pdf.
4. Гаврилов Э.П. Комментарий к части 4 Гражданского кодекса Российской Федерации (постатейный) / Э.П. Гаврилов, В.И. Еременко. – М., 2009. – 978 с.
5. Сергеева Н.Ю. Материально-правовые пределы действия исключительного права на товарный знак – объект охраны : дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Н.Ю. Сергеева. – М., 2015. – 211 с.
6. Левічева О.Д. Експертиза об'єктів промислової власності: заяви на торговельні марки / О.Д. Левічева. – К. : Ін-т інтел. власн. і права, 2004. – 116 с.
7. Постанова Господарського суду м. Києва від 7 липня 2007 р. в господарській справі №12/190-А [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/877473>.
8. Романенко Д.С. Основні критерії схожості торговельних марок / Д.С. Романенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.romanenko.biz/ua/library/kriterii_shodstva_tm.html.
9. Постанова Вищого господарського суду України від 20 червня 2012 р. в господарській справі № 5/96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/24926428>.

УДК 347.68

СУБ'ЄКТ ПРАВ НА ВІДУМЕРЛУ СПАДЩИНУ

HOLDER OF THE RIGHT ON ESCHEAT LAW

Нечасва К.О.,
юрист компанії MBH Advocates

У статті викладено основні положення щодо складу відносин, які виникають у зв'язку із визнанням спадщини відумерлою. Визначено поняття суб'єкта прав на відумерлу спадщину. На підставі аналізу визначено, які саме суб'єкти відносяться до цієї категорії та мають право на відумерлу спадщину.

Ключові слова: відумерла спадщина, відумерле майно, суб'єкт спадкування, спадщина, право власності.

В статье изложены основные положения относительно вопроса о составе отношений, которые возникают в связи с признанием наследства выморочным. Определено понятие субъекта прав на выморочное наследство. На основании анализа определено, какие именно субъекты относятся к этой категории и имеют право на выморочное наследство.

Ключевые слова: выморочное наследство, выморочное имущество, субъект наследования, наследство, право собственности.

The article outlines the basic provisions concerning the question of the composition of relations that arise in connection with the recognition of escheat inheritance. The definition of the holder of the right on escheat inheritance was given. Based on the analysis to determine which entities fall into this category and have the right to escheat inheritance.

Key words: escheat inheritance, escheat inheritance subject, inheritance, ownership.

Поняття суб'єкта у правовідносинах, які виникають при переході права на відумерлу спадщину, є неповністю дослідженими у сучасній юриспруденції. Стаття 1277 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) дає розуміння з приводу суб'єкта, до якого переходят цивільні права та обов'язки. Цим суб'єктом виступає орган місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. Незважаючи на вказану нормативну визначеність щодо суб'єкта – правонаступника на відумерле майно, виникають проблемні практичні питання, зокрема у разі знаходження відумерлого майна за межами країни або якщо майно знаходиться на території, на якій відсутній належний орган місцевого самоврядування, а саме територіальна громада, або якщо неможливо виявити місце відкриття спадщини, тобто майно, яке належало спадкоємцеві, знаходиться на різних місцях, через це претендувати на таке майно може декілька територіальних громад. Вказані питання потребують окремого розв'язання, що і вказує на їх актуальність.

Метою статті є встановлення суб'єкта права на відумерле майно залежно від територіального місцерозташування цього майна на підставі аналізу чинного законодавства, судової практики та міжнародних договорів.

Проблемами дослідження відумерlostі спадщини займались різні науковці, серед яких Н.М. Бараннік, Ю.О. Заїка, О.Є. Кухарев, Д.І. Мейера, Л.А. Музика, В.П. Рябоконь, В.А. Рязановский, В.І. Серебровський, О.П. Сінельник, С.Я. Фурса, Г.Ф. Шершеневич та інші. Попри чисельні наукові дослідження, питання суб'єкта прав на відумерлу спадщину є недостатньо розглянутими, що потребує окремого розв'язання.

Для визначення поняття суб'єкта права на відумерлу спадщину необхідно з'ясувати категорію «суб'єкта прав» при спадкуванні майна. Так, спадкоємцем є особа, яка у разі смерті фізичної особи (спадкоємця) заклякається до прийняття спадщини. Відповідно до ст. 1216 ЦК України визначений процес спадкування є переходом прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадковавця), до інших осіб (спадкоємців). Спадкоємцями можуть бути як фізичні особи, так і юридичні особи, а також інші учасники цивільних правовідносин, зокрема держава. Щодо такого суб'єкта спадкування, як держава, то цей суб'єкт характеризується суттєвою відмінністю порівняно з іншими суб'єктами цивільного права. Це виявляється у неможливості бути заповідачем, що є відображенням об'єктивної дійсності, оскільки така властивість пов'язана з природним існуванням конкретної людини та її непорушним правом на відображенням її останньої волі [1, с. 63]. Отже, за наведеного аналізу властивості та правового становища держави можливо зробити висновок, що держава не може виступати заповідачем.

Проте постає логічне питання: «Яким саме чином держава бере участь у спадкових відносинах, а також відносинах із переходом прав на відумерлу спадщину?».

Відповідно до видів спадкування держава може бути спадкоємцем, а саме спадкоємцем за заповітом. За заповітом, держава набуває спадкових прав та обов'язків щодо успадкованого майна на рівні з будь-якими іншими суб'єктами спадкових правовідносин, оскільки в цьому разі набуття статусу спадкоємця залежить від волі заповідача. Набуття державою прав на спадкове майно належить до загальних способів набуття державою права власності, разом з яким вона набуває як права, так і обов'язки, які обтяжують спадкове майно. В цьому випадку йдеТЬся про універсальне правонаступництво [2, с. 279]. Крім того, незалежно від того, який орган державної влади вказаний у заповіті, наприклад Міністерство юстиції чи інший орган, спадкоємцем завжди буде виступати держава, оскільки за законом тільки держава визначається як самостійний суб'єкт цивільних прав, відповідно до ст. 2, ч. 2 ст. 1222 ЦК України, а органи державної влади здійснюють лише представницькі функції. У разі прийняття державою спадкових прав за заповітом учасником правовідносин з набуття права власності буде виступати фінансовий орган.

За радянських часів суб'єктом права на відумерле майно виступала держава. Так, радянська держава діяла як суб'єкт права в тих випадках, коли стороною в цивільних правовідносинах була держава, а не той чи інший державний орган. Держава розглядалась як суб'єкт права в різних правовідносинах, в тому числі і у відношеннях того державного майна, яке ще не перейшло в розпорядження державних органів. В цьому випадку Міністерство фінансів та його органи діяли як представники казни. До таких випадків відносилися передбачений законом переход майна, яке раніше знаходилося у приватній власності громадян, чи кооперативного майна у власність держави а саме в дохід скарбниці.

Відповідно до чинного законодавства України держава не виступає спадкоємцем. Проте за підстав, вказаних у ст. 1277 ЦК України, а саме відсутності спадкоємцем чи при відмові від прийняття спадщини, спадкове майно може бути визнане відумерлим. У цьому випадку суб'єктом набуття права власності буде виступати саме територіальна громада, у підпорядкуванні якої знаходилось таке майно. Можливо також припустити, що територіальна громада приймає спадщину на зберігання. При пред'явленні вимог спадкоємцем, який пропустив строк прийняття спадщини, відповідно до ч. 2 ст. 1280 ЦК України орган територіальної влади буде зобов'язаний повернути спадкове майно у натурі, або за відсутності такого майна у натурі надати грошову компенсацію.

У судової практиці існує багато справ, які присвячені встановленню суб'єкта права на відумерлу спадщину. Так, наприклад за рішенням Баггійського районного суду м. Дніпродзержинська позивач звернувся із вимогами зобов'язання Фонду комунальної власності м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області подати заяву до реєстраційної служби Дніпродзержинського управління юстиції щодо власників будинку за вказаною у позові адресою. Сам же

представник Фонду комунальної власності м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області позовну заяву не визнав. Просив відмовити у задоволенні позовних вимог у зв'язку з тим, що згідно з нормами цивільного законодавства України суд визнає спадщину відумерлою за заявою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. Тобто позивач не є належним позивачем по цій цивільній справі. Щодо вимог про зобов'язання вчинити певні дії, то зазначені вимоги є вимогами адміністративного судочинства і не підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства [3]. Тобто із цієї цивільної справи видно, що позивач звернувся до неналежного суб'єкта, через що у позові було відмовлено. Чітке встановлення суб'єктного складу відносин із відумерлою спадщиною має дуже велике значення для судової та правозастосовчої практики.

За наявності «іноземного елементу» у відносинах із набуття права власності на відумерлу спадщину суб'єктом набуття права власності на таке майно буде виступати саме відповідна держава. На це вказує міжнародний досвід. Так, у міжнародній практиці існує два принципи, які застосовуються щодо відумерлого майна.

1) Принцип окупації, що означає переход спадкового майна до держави місцезнаходження відповідного майна. Серед країн, які застосовують принцип окупації, виступають США, Франція, Австрія. Так, наприклад, за правом Франції відумерла спадщина, яка знаходиться на території іноземної держави, переходить у власність іноземного суверена за правом окупації. Заволодіння таким майном як безхазайним має початковий, а не похідний характер, тобто, відумерле майно переходить державі вільним від будь-яких обтяжень та боргів.

2) Визнання за іноземною державою права на бувача щодо майна спадщини, яка відкрилась за кордоном, згідно з принципом «тісного зв'язку» спадкодавця із державою відповідно до особистого закону фізичної особи. За цим принципом на практиці виникає колізія. Спадкування визначається як універсальне правонаступництво. У цьому випадку держава несе відповіальність за борги спадкодавця. Серед таких країн Росія, ФРН, Іспанія, Швейцарія, держави Східної Європи, країни СНД і Балтії.

Тобто із визначених двох видів переходу права власності на майно, на яке немає спадкоємців, визначаються два правові режими, а звідси – й різні суб'єкти. У випадку переходу відумерлого майна у власність держави за правом спадкування воно повинно передаватися державі, громадянином якої був померлий. Проте у випадку, пов'язаному із «правом окупації», відумерле майно переходить у власність тієї держави, де громадянин помер, або там, де перевував.

Практичне застосування дії цього механізму добре відображене у науковій статті І.В. Горян, яка дослідила судову практику переходу права на відумерлу спадщину в іноземних країнах. Перший приклад – справа 1954 р., у якій апеляційний суд Іспанії затвердив рішення суду першої інстанції, яким були визнані об-

ґрутованими вимоги іспанської скарбниці стосовно цінних паперів, що знаходились в Англії та належали доміцильованому в Іспанії і померлому там англійцю. Рішення засновувалось на тому, що спадкодавець не залишив заповіту і не мав спадкоємців за законом, а переход у таких випадках майна до держави класифікувалось за іспанським правом як спадкоємство держави. Суд зазначив, що хоча за англійським правом це майно вважається відумерлим, внаслідок чого має переходити до англійської скарбниці, було б неправильним застосовувати англійську концепцію до іноземного права [4, с. 1–3]. Інший приклад – справа 1936 р., за якою англійський суд визнав рухоме майно, що залишилось в Англії після англійця, доміцильованого в Туреччині, таким, що підлягає передачі до англійської скарбниці, бо за турецьким правом відумерле майно надходить до скарбниці як безхазайне, тобто за правом окупації [5, с. 213].

Як зазначив з цього приводу Л.А. Лунц, якщо іноземне законодавство, що підлягає застосуванню згідно з колізійною нормою, розглядає майно, що залишилось без спадкоємців, як безхазайне, то воно у випадку знаходження на території певної держави переходить у її власність із застосуванням порядку, встановленого радянським законом. Якщо ж іноземний закон, який підлягає застосуванню, розглядає переход майна, що залишилось без спадкоємців, до держави як спадкоємство, то суд розріє ще майно як таке, що належить іноземній державі [6, с. 301].

В міжнародній практиці існує багато випадків колізії з приводу переходу права власності з іноземним елементом. Так, спостерігаються певні розбіжності у законодавствах різних країн, спричинені дотриманням різних концепцій переходу спадку померлої особи до держави. Наприклад, якщо український громадянин помер і за кордоном у нього немає ніяких спадкоємців, то за правом спадкування його майно повинне перейти до української держави. Але якщо вважати, що це майно повинно перейти за правом «окупації», то воно повинно перейти у власність тієї держави, на території якої майно знаходиться. Тобто при переході права власності на спадкове майно, яке знаходиться на території іноземної держави, може брати участь різний суб'єкт, такий як Українська держава чи та держава, за правом якої має перейти це майно залежно від врегулювання цього питання міжнародними договорами. Можливо зробити висновок, що на теперішній час відсутні універсальні уніфікації стосовно підстав та порядку переходу відумерлого майна до держави.

Цивільне законодавство таких країн, як Франція, Республіка Білорусь, Туркменістан, вказує, що суб'єктом спадкування відумерлого майна є держава, але з тією різницею, що у Франції тільки при відсутності спадкоємців [7, с. 768], у Російській Федерації відумерле майно переходить в порядку спадкування за законом у власність самої держави [8, с. 1151], у Республіці Білорусь суб'єктом спадкування відумерлого майна є названі адміністративно-територіальні одиниці — муніципальні утворення [9, п. 2 с. 109], а згідно зі ст. 1160 Цивільного кодексу Туркменіста-

ну за відсутності спадкоємців як за законом, так і за заповітом, або у разі, якщо жоден зі спадкоємців не прийняв спадщину або усі спадкоємці були позбавлені права на спадкування, таке майно переходить до скарбниці. У випадку, якщо спадкодавець знаходився на утриманні установ для старих, інвалідів, лікувальних, виховних установ та установ соціального забезпечення, таке відумерле майно переходить в їх власність. Майно, що немає спадкоємців у вигляді акцій товариства або долі, пая в кооперативі, переходить до них, якщо законом не передбачено інше [10]. Тобто в різних країнах суб'єктом права на відумерле майно виступає різний суб'єкт. На відміну від України, законодавством різних країн передбачений різний суб'єкт права на таке майно, що встановлюється залежно від місця відкриття спадщини та складу спадщини. Така конкретизація цього режиму може позитивно вплинути на чинну систему в Україні та допомогти спеціалізувати механізм переходу відумерлого майна, а також на економічне становище різноманітних структур та державних утворень.

Однічні норми стосовно регулювання переходу права власності на майно, пов'язане з іноземним елементом, містяться у Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, укладеній державами-членами СНД у Мінську 22 січня 1993 р. Цей правовий документ містить деякі положення щодо визначення суб'єкта, до якого може на законних підставах перейти таке майно. Вирішенню цього питання у зазначеному документі присвячено тільки одну статтю, за якою якщо за законодавством Договірної Сторони, що підлягає застосуванню при спадкуванні, спадкоємцем є держава, то рухоме спадкове майно переходить до Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець у момент смерті, а нерухоме спадкове майно залишається тій Договірній Стороні, на території якої воно знаходиться [11]. Тобто визначення суб'єкта права на відумерле майно із іноземним елементом залежить від складу спадщини, тобто виду майна, чи то рухомого, чи то нерухомого. Звідси можливо зробити висновок, що якщо існують міжнародні угоди між країнами, на території яких знаходиться майно, яке має бути визнане відумерлим, то режим такого майна та його суб'єктний склад мають регулюватися такими міжнародними угодами.

Варто підкреслити, що врегулювання суб'єктного складу на рівні двосторонніх міждержавних угод є більш чітким та дає об'єктивне уявлення про суб'єкт права на спадкове майно, яке знаходиться на терито-

рії іноземної держави. Підтвердженням цього виступають договір між Україною та Чеською Республікою про правову допомогу у цивільних справах від 28 травня 2001 р., договір між Україною та Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах від 23 травня 1995 р., договір між Україною та Румунією про правову допомогу та правові відносини в цивільних справах від 30 січня 2002 р., договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 13 грудня 1993 р. На сьогоднішній день Україна уклала подібні договори з більшістю країн світу. Власне, усі вони є типовими в частині, що регулює питання переходу спадщини до держави. Як приклад можна навести Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24 травня 1993 р. Так, у ст. 38 цього договору йдеться про те, що якщо за законодавством Договірної Сторони відсутні спадкоємці, то рухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, громадянином якої був спадкодавець в момент смерті, а нерухоме майно переходить у власність тієї Договірної Сторони, на території якої воно знаходиться [12, с. 134]. Тобто з вищевикладеного можливо зробити висновок, що суб'єкт прав на відумерле майно визначається за територіальним принципом розташування майна.

Тобто на підставі проведеного дослідження щодо суб'єкта прав на відумерлу спадщину можливо зробити висновок, що серед суб'єктів на таке майно є держава, муніципальні утворення, такі як територіальна громада, а також іноземна держава. До існуючих суб'єктів права на відумерлу спадщину також відносяться установи для старих, інвалідів, лікувальні, виховні установи та установи соціального забезпечення у таких країнах, як Туркменістан. Визначення суб'єкта права на відумерлу спадщину залежить від об'єкта, тобто від самої відумерлої спадщини, її складу, місця відкриття спадщини та спадкодавця, який помер. У випадку відумерlostі майна пов'язаного із іноземним елементом доля відумерлого майна визначається законами країни, на території якої майно знаходиться, і залежить від того, якої концепції переходу відумерлого майна дотримується конкретна держава, також це залежить від особи спадкодавця та складу спадщини. Відумерле рухоме майно передається державі, громадянином якої був спадкодавець на момент смерті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Фурса С.Я. Спадкове право: Теорія та практика : [навчальний посібник] / С.Я. Фурса, Є.І. Фурса. – К. : Атіка, 2002. – 263 с.
2. Юридический энциклопедический словарь / [гл. ред А.Я. Сухарев, ред. кол. М.М. Богуславский, М.И. Козирь, Г.М. Муньковский и др.]. – М. : Сов.энциклопедия, 1984. – 279 с.
3. Баглійський районний суд м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/30464424>.
4. Горян Е.В. Проблеми врегулювання переходу спадщини до держави у міжнародному приватному праві / Е.В. Горян, І.І. Кузик // Академія адвокатури України. – 2012. – № 15. – С. 1–4.
5. Лунц Л.А. Міжнародное частное право / Л.А. Лунц. – М. : Юрид. лит., 1970. – 360 с.
6. Лунц Л.А. Курс міжнародного приватного права / Л.А. Лунц. – М. : Спартак, 2002. – 374 с.

7. Гражданский кодекс Наполеона (Кодекс Наполеона) / пер. с франц. В.Г. Захватаева / Приложения 1–4 / отв. ред. А. Доверт. – К. : Истина, 2006. – 1008 с.
8. Гражданский кодекс Российской Федерации // Собрание законов РФ. – 2001. – № 49. – Ст. 4553.
9. Гражданский кодекс Республики Беларусь от 4 января 2002 г. // Ведомости Национального собрания Республики Беларусь. – 2002. – № 793. – Ст. 101.
10. Гражданский кодекс Туркменистана [Электронный ресурс]. – Режим доступу : icpo. at. tut. by/civru.htm.
11. Конвенция про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, укладений державами-членами СНД 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_009.
12. Горбунова Л.М. Міжнародні договори України про правові відносини та правову допомогу / Л.М. Горбунова [та ін.]. – К. : Ін Юре, 2004. – 368 с.

УДК 347.91/.95

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ПЕРЕКЛАДАЧА ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ МОВИ СУДОЧИНСТВА В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

CIVIL PROCEDURE STATUS OF IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF TRANSLATOR LANGUAGE OF PROCEEDINGS IN CIVIL CASES

Прут Ю.А.,
помічник судді

Івано-Франківського окружного адміністративного суду

Розглядається цивільно-процесуальний статус перекладача під час здійснення правосуддя в цивільних справах, його роль в забезпеченні принципу мови судочинства. Визначаються умови участі перекладача в цивільному процесі. Розкриваються гарантії його діяльності. З огляду на складність цивільних правовідносин обґруntовується доцільність володіння перекладачем юридичними знаннями для забезпечення більш чіткого і адекватного перекладу.

Ключові слова: цивільний процес, правосуддя, цивільні справи, цивільно-процесуальний статус, перекладач, принцип мови судочинства.

Рассматривается гражданско-процессуальный статус переводчика при осуществлении правосудия по гражданским делам, его роль в обеспечении принципа языка судопроизводства. Определяются условия участия переводчика в гражданском процессе. Раскрываются гарантии его деятельности. С учетом сложности гражданских правоотношений обосновывается целесообразность владения переводчиком юридическими знаниями для обеспечения более четкого и адекватного перевода.

Ключевые слова: гражданский процесс, правосудие, гражданские дела, гражданско-процессуальный статус, переводчик, принцип языка судопроизводства.

We consider civil procedural status of the translator in the administration of justice in civil matters, its role in ensuring the principle language of proceedings. Determined by the participation of an interpreter in civil proceedings. Disclosed guarantees its activities. Given the complexity of civil legal ownership, necessity interpreter legal expertise to provide a clearer and adequate translation.

Key words: civil litigation, justice, civil affairs, civil procedural status, translator, principle language of proceedings.

Актуальність теми. Принцип національної мови цивільного судочинства є визначальним, оскільки забезпечує повноту здійснення прав та обов'язків учасників судового процесу. Роль щодо реалізації положень вказаного принципу відведена такому учаснику процесу, як перекладач. Перекладач як спеціальний суб'єкт забезпечення таких прав створює належні умови комунікації між учасниками провадження в цивільній справі, а також судом та сторонами, які не володіють мовою судочинства.

Згідно з положенням ст. 7 Цивільного процесуального кодексу України мова цивільного судочинства визначається ст. 14 Закону України «Про засади державної мовної політики» [1]. А згідно зі ст. 14 Закону України «Про засади державної мовної політики» судочинство в Україні у цивільних, господарських, адміністративних і кримінальних справах

здійснюється державною мовою. Проте у межах території, на якій пошиrena регіональна мова (мови), що відповідає умовам ч. 3 ст. 8 Закону України «Про засади державної мовної політики», за згодою сторін суди можуть здійснювати провадження цією регіональною мовою (мовами). Водночас цей Закон встановлює вимогу, що професійний суддя повинен володіти державною мовою. А у межах території, на якій пошиrena регіональна мова, держава гарантує можливість здійснювати судове провадження цією регіональною мовою (мовами). Необхідність забезпечення такої гарантії має враховуватися при доборі суддівських кадрів. Водночас сторони, які беруть участь у справі, подають до суду письмові процесуальні документи і докази, викладені державною мовою, а у межах території, на якій пошиrena регіональна мова (мови), допускається подача